

[Lysholt Hansen.]

steren har sagt flere gange her, at der foreligger ikke nogen bedømmelse, og det er jo rigtigt. Det er denne bedømmelse, vi nu har bedt om. Men det er denne bedømmelse, som, hvis det stod til regeringen, aldrig ville have fundet sted. Hvis regeringen virkelig hele tiden har haft den opfattelse, som statsministeren har givet udtryk for, at afgørelsen af, om der er ministeransvar at gøre gældende, skal træffes af folketinget, så ville den rigtige fremgangsmåde have været, at regeringen var kommet til folketinget med en redegørelse, og vi derefter havde haft mulighed for at tage vor stilling. Men regeringen har selv taget stilling, i sin erklæring har den frikendt boligministeren, og jeg ønsker boligministeren til lykke med, at han er blevet frikendt af boligministeren og af statsministeren.

Ib Thyregod: Hr. K. Axel Nielsen har her i anden omgang svaret på de synspunkter, som kom frem bl. a. fra statsministeren, og har unægtelig været noget vred over det standpunkt, som regeringen har taget i denne sag vedrørende spørgsmålet om det dagsordensforslag, som er stillet fra socialdemokratisk side. Hr. K. Axel Nielsen sagde, at der var noget, der ikke måtte bedømmes, og beklagede sig over det og sagde, at det var en manøvre, at man slap for en bedømmelse.

Heroverfor vil jeg gerne fremhæve som noget aldeles afgørende betydningen af, at de retssager eller andre sager, der skal føres, føres på en demokratisk og retsplejemæssigt forsvarlig måde. Vi har det princip her i landet, at vi ikke nedsætter særdomstole. Det er ifølge grundloven, og det er fastslået i retsplejelovens § 21, at de domstole, der nedsættes som kommissionsdomstole, for så vidt angår straffesager, ikke kan udstrækkes ud over sagernes undersøgelse, hvorimod sagernes pådømmelse skal ske ved de almindelige domstole. Denne bestemmelse i retsplejelovens § 21 er almindelig kendt, og der var ingen, der protesterede, ej heller fra socialdemokratiets side, da regeringen besluttede sig til at nedsætte en kommissionsdomstol til undersøgelse af denne sag. Den fremgangsmåde, man har anvendt, er rimelig og naturlig i et tilfælde som det foreliggende, men det er urimeligt

og urigtigt herudover, efter at dommeren har udført sin opgave i henhold til det kommissorium, han har fået pålagt, at udstække hans opgave til et helt andet område.

Det er af afgørende betydning, at tjenestemandssager eller sager mod ministre føres under almindelige retsplejemæssige garantier, og det vil for tjenestemænds vedkommende sige, at de føres som tjenestemandssager i overensstemmelse med tjenestemandslovens § 17. Der findes i tjenestemandslovens § 17 og følgende paragraffer i tjenestemandsløven særlige regler for behandling af tjenestemandssager, og hvis man her lod en dommerundersøgelse gennem en kommissionsdomstol bagefter munde ud i en vurdering, ville man gå imod disse regler i tjenestemandslovens § 17.

Særlig for så vidt angår ministre, er det allerede nævnt, at det følger både af grundlovens § 60, hvorefter rigsretten påkender de af kongen eller folketinget mod ministre anlagte sager, og af rigsretslovens bestemmelse om, at rigsretten påkender de af kongen eller folketinget mod ministre anlagte sager, at man ikke kan lade en særdomstol, en kommissionsdomstol, afgive en vurdering i disse sager.

Det er altså den juridiske stilling, at det ville være ukorrekt, såfremt man i et sådant tilfælde lod dommeren, højesteretsdommer Gjerulff, eller en anden dommer give en vurdering, både for så vidt angår embedsmændene, og for så vidt angår ministeren.

Nu kan man selvfølgelig sige, og det har hr. K. Axel Nielsen sagt: ja men der har jo ikke været tale om rigsretssag fra socialdemokratiets side, og det er ganske rigtigt. Men jeg vil dog gerne nævne, at den forespørgsel, som er rejst fra socialdemokratiets side, er formuleret på en måde, som om den kun omfatter ministeransvarlighedsloven, og det er derfor, vi ikke kan anerkende andre fremgangsmåder end dem, som er demokratisk og forfatningsmæssigt rigtige, og som er hjemlede i lovgivningen og grundloven, således som justitsministeren allerede har redegjort for det.

Jeg vil også gerne nævne, at jeg har undersøgt den sag, som hr. K. Axel Nielsen nævnte, nemlig Kjærbøl-sagen. Der lyder kommissoriet for det dommerudvalg, der i sin tid blev anmodet om at foretage denne undersøgelse, at udvalget skulle have til